

A
06
D
72

PROEFSTATION VOOR TUINBOUW ONDER GLAS TE NAALDWIJK

GEBRUIKSWAARDE BOTERSLA

VOORJAARSTEELT 1993

éénjarig onderzoek

H. Douma
R.-J. van der Heijden
J. v. Uffelen
R. Elgersma

Naaldwijk, juni 1993

Niet voor publikatie

Intern rapport 335

222 7969

INHOUD:

	<u>tabel:</u>
PROEFOPZET	
Proef- en proefveldgegevens	1
Witpatroon van de in de proef opgenomen rassen	2a
WAARNEMINGEN	
TOELICHTING BIJ DE TABELLEN	
Codes, namen en veldnummers van de in de proef opgenomen rassen	2b
Omvang	3
Bladkleur	4
Hartvulling	5
Sluiting bovenkant	6
Aanslag	7
Geel blad	8
Graterigheid	9
Gebruikswaarde	10
Netto kropgewicht in kg/100 stuks	11
Verkleuring snijvlak na bewaring	12
Waardering rot na bewaring	13
Nitraatgehalte in ppm	14
Samenvatting van de gemaakte opmerkingen	15

RASSENPROEF BOTERSLA VOORJAARSTEELT, 2-DE BEOORDELING 1993

PROEFOPZET

In de voorjaarsteelt botersla van 1993, 2-de beoordeling, werden 3 nieuwe botersla rassen op hun gebruikswaarde voor de praktijk beproefd. Flora en Norden werden als vergelijkingsrassen aan de serie toegevoegd.

De proeven lagen op de volgende bedrijven:

- ROC Breda (3-voud) (Bred)
- ROC Horst (3-voud) (Hors)
- ROC Westmaas (3-voud) (West)
- J.Leeuwenburg (2-voud) (Leeu)
- A.Tas (2-voud) (Tas)
- W.Solleveld (2-voud) (Soll)
- Gebr.v/d Berg (2-voud) (Berg)
- H.Geurts (2-voud) (Geur)
- A.v/d Meer (2-voud) (Meer)

Tabel 1. Proef- en proefveldgegevens

	Bred	Hors	West	Leeu	Tas
aantal pl/veld	60	60	60	60	60
aantal pl/m ²	20	?	17.7	18.1	21
zaaidata	09-11-92	18-09-92	30-10-92	12-11-92	11-11-92
plantdata	11-01-93	06-10-92	15-12-92	15-01-93	wk 1
beoordelingsdata	16-03-93	18-12-92	17-03-93	25-03-93	18-03-93
oogstdata	16-03-93	18-12-92	17-03-93	25-03-93	18-03-93
beoordelaars	9	8	6	6	8

vervolg tabel 1

	Soll	Berg	Geur	Meer
aantal pl/veld	60	60	63	60
aantal pl/m ²	21.4	?	20.8	18.1
zaaidata	09-11-92	18-11-92	22-12-92	22-12-92
plantdata	06-01-93	11-01-93	20-02-93	10-02-93
beoordelingsdata	17-03-93	23-03-93	13-04-93	06-04-93
oogstdata	17-03-93	23-03-93	13-04-93	06-04-93
beoordelaars	3	4	6	6

Tabel 2. Veldnummers en namen van de in de proef opgenomen rassen

		Bred			Hors			West		
Ras		I	II	III	I	II	III	I	II	III
A E 4504	Enza	12	24	29	2	9	14	3	4	14
B 42-85 RZ	Rijk Zwaan	13	22	30	4	8	11	5	10	12
C LM 8899	L.de Mos	6	21	31	5	7	13	6	8	13
D Flora	L.de Mos	2	17	39	3	6	15	2	7	15
E Norden	Enza	8	26	32	1	10	12	1	9	11

vervolg tabel 2

Ras	Leeu		Tas		Soll		Berg		Geur		Meer	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
A	8	12	5	20	8	12	4	20	7	13	6	12
B	1	18	6	22	1	18	3	22	8	12	5	16
C	7	19	4	13	7	19	1	17	11	21	11	17
D	5	17	2	15	5	17	10	15	6	17	10	22
E	4	20	1	19	4	20	6	19	9	14	3	13

I, II en III zijn de verschillende parallellen.

Tabel 3. Resistenties

Code	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	-	-	-	+
B	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	-	-	-	+
C	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	+	-	+	-	+
D	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	+	-	+	-	+
E	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	+	+	+	.

- = resistent

+ = vatbaar

. = onbekend

WAARNEMINGEN

De waarnemingen op de bedrijven van A.Tas, J.Leeuwenburg, H.Geurts en ROC Breda zijn gedaan door de beoordelingscommissies voor het gebruikswaarde-onderzoek, bestaande uit, vertegenwoordigers van de deelnemende zaadbedrijven, de tuinders, de N.A.K-G., het C.B.T., de gewasspecialist van het proefstation te Naaldwijk, de voorlichtingsdienst en de medewerkers van het gebruikswaarde-onderzoek. Op de overige proefplaatsen is door de regionale werkgroep en vertegenwoordigers van het gebruikswaardeonderzoek beoordeeld.

In het oogstbare stadium werd er beoordeeld op de volgende criteria:

- omvang
- kleur
- vulling
- sluiting bovenkant
- aanslag
- geel blad
- graterigheid
- gebruikswaarde

De cijfers werden ondersteund door opmerkingen.

Op alle proefplaatsen werd het 100 kroggewicht per parallel bepaald.

Op 4 bedrijven (9 parallellen), ROC Breda, A.Tas, H.Geurts en A. v/d Meer werd het nitraatgehalte bepaald. In de tabel met nitraatgehalten is o.a het gemiddelde nitraatgehalte (absoluut en relatief) over de 9 parallellen van deze 2-de beoordeling (1993) opgenomen. Daarnaast is het gemiddelde van de 9 parallellen van de 1-ste beoordeling (1992) opgenomen en is een gemiddelde over $1^e + 2^e$ beoordeling, dus over 18 parallellen gegeven.

De houdbaarheid werd bepaald aan de hand van de botersla van N.Mosterd, v.Oosten en het PTG.

De resultaten staan in de volgende tabellen.

TOELICHTING BIJ DE TABELLEN

Betekenis der cijfers:

a) bij de beoordeling in het oogstbare stadium:

omvang	grotere omvang - hoger cijfer
kleur	lichtere kleur - hoger cijfer
vulling	meer vulling - hoger cijfer
sluiting bovenkant	meer sluiting - hoger cijfer
aanslag	meer aanslag - lager cijfer
geel blad	meer geel blad - lager cijfer
graterigheid	meer graterig - lager cijfer
gebruikswaarde	betere gebruikswaarde - hoger cijfer

b) bij de houdbaarheidsproeven:

verkleuring snijvlak na bewaring	meer verkleuring - lager cijfer
waardering rot na bewaring	meer rot - lager cijfer

c) algemeen:

gem. = gemiddelde van de rassen

* = geen bepalingen gedaan

rel. = relatieve waarde met het proefgemiddelde = 100

1^e+2^e = gemiddelde over de 1^e beoordeling (1992) en 2^e beoordeling (1993)

Tabel 4. Omvang

bedrijf	Bred	Hors	West	Leeu	Tas	Soll	Berg	Geur	Meer	Gem.
ras										
A	6.2	7.0	6.8	7.0	6.3	6.8	7.0	7.2	6.9	6.8
B	6.2	7.5	7.2	6.6	6.6	6.3	6.5	7.3	6.8	6.8
C	6.8	5.8	7.8	6.8	6.8	6.5	6.8	6.4	6.9	6.7
D	6.9	6.8	7.7	6.8	6.9	6.8	7.0	6.8	6.8	6.9
E	6.9	6.2	7.9	7.1	6.9	7.3	6.8	6.3	6.6	6.9

Tabel 5. Kleur

bedrijf	Bred	Hors	West	Leeu	Tas	Soll	Berg	Geur	Meer	Gem.
ras										
A	6.7	6.9	6.1	7.0	6.3	7.2	7.0	7.1	6.7	6.8
B	7.3	8.4	7.3	7.6	7.5	7.7	7.3	7.8	7.3	7.6
C	7.1	6.5	7.1	7.0	6.8	7.2	7.2	6.9	6.8	7.0
D	7.0	6.8	7.4	7.5	7.0	7.7	7.4	6.9	7.3	7.2
E	5.9	5.3	4.8	6.2	5.7	6.8	7.1	5.8	5.8	5.9

Tabel 6. Vulling

bedrijf	Bred	Hors	West	Leeu	Tas	Soll	Berg	Geur	Meer	Gem.
ras										
A	6.9	8.0	8.2	7.3	6.8	7.3	6.9	7.4	7.0	7.3
B	7.4	6.8	7.0	6.8	6.4	7.5	6.0	6.8	6.3	6.8
C	7.0	8.0	8.1	7.4	6.9	7.3	6.5	6.9	7.0	7.2
D	7.1	8.0	8.1	7.6	7.0	7.7	7.0	7.2	6.8	7.4
E	7.1	7.8	8.2	7.6	7.3	7.5	6.5	7.3	6.9	7.4

Tabel 7. Sluiting

bedrijf	Bred	Hors	West	Leeu	Tas	Soll	Berg	Geur	Meer	Gem.
ras										
A	6.6	7.3	8.1	6.7	6.1	7.3	6.5	6.5	6.3	6.8
B	7.3	5.6	6.9	6.4	6.1	7.5	6.1	6.3	5.8	6.4
C	6.9	7.7	7.8	6.8	6.8	7.2	6.5	6.5	6.7	7.0
D	7.0	7.4	7.9	7.2	6.7	7.7	7.3	6.8	6.3	7.1
E	6.9	7.3	7.8	7.3	6.8	7.5	6.5	7.0	6.1	7.0

Tabel 8. Aanslag

bedrijf	Bred	Hors	West	Leeu	Tas	Soll	Berg	Geur	Meer	Gem.
ras										
A	6.5	6.0	8.4	7.3	7.3	7.8	7.5	6.8	6.3	7.1
B	6.3	7.6	7.6	7.4	6.8	8.0	7.6	7.0	6.8	7.2
C	6.5	6.4	6.2	7.2	6.9	8.0	7.8	6.2	6.5	6.9
D	6.7	7.0	6.5	7.1	7.0	8.0	7.6	7.0	6.3	7.0
E	7.1	6.0	6.9	6.8	7.1	8.0	7.0	6.3	6.8	6.9

Tabel 9. Geel blad

bedrijf	Bred	Hors	West	Leeu	Tas	Soll	Berg	Geur	Meer	Gem.
ras										
A	6.2	6.3	7.2	6.8	7.3	8.0	7.0	6.5	5.5	6.8
B	6.2	6.5	6.4	6.5	6.8	7.7	7.3	6.8	5.7	6.7
C	5.8	6.2	5.8	6.1	6.7	7.8	7.0	6.2	5.7	6.4
D	6.0	6.6	6.2	6.6	6.8	7.8	7.1	6.9	5.7	6.6
E	6.4	6.4	6.2	6.7	7.4	8.0	7.1	6.7	5.8	6.7

Tabel 10. Graterigheid

bedrijf	Bred	Hors	West	Leeu	Tas	Soll	Berg	Geur	Meer	Gem.
ras										
A	6.1	7.0	7.9	7.3	7.0	8.0	7.6	6.9	6.8	7.2
B	6.6	7.5	7.7	7.3	7.0	8.0	7.6	6.8	6.7	7.2
C	6.7	7.2	7.2	6.8	6.8	7.8	7.8	6.8	6.8	7.1
D	6.3	7.5	7.2	6.8	6.9	8.0	7.8	7.1	6.8	7.2
E	6.7	7.6	7.5	7.0	7.1	8.0	7.6	7.3	6.8	7.3

Tabel 11. Gebruikswaarde

bedrijf	Bred	Hors	West	Leeu	Tas	Soll	Berg	Geur	Meer	Gem.
ras										
A	5.9	5.6	6.4	7.1	6.5	6.8	6.6	6.8	4.2	6.2
B	6.1	5.0	7.1	6.4	6.2	7.0	6.3	6.8	5.1	6.2
C	6.0	5.5	6.7	6.3	6.7	7.0	6.8	5.7	5.0	6.2
D	6.3	6.0	6.9	6.8	6.6	7.5	7.1	6.6	5.5	6.6
E	6.6	5.7	7.0	6.8	6.8	7.3	6.5	5.9	5.2	6.4

Tabel 12. Netto kropgewicht in kg/100 stuks

bedrijf	Bred	Hors	West	Leeu	Tas	Soll	Berg	Geur	Meer	Gem.*	Gem.**
ras											
A	32.6	33.1	36.5	35.8	30.9	32.5	23.3	35.2	28.1	32.0	33.2
B	28.7	30.3	34.3	31.2	26.3	27.7	18.3	28.8	25.1	27.9	29.2
C	29.1	29.4	34.6	30.7	28.4	30.8	21.7	30.5	26.2	29.0	29.8
D	31.3	32.0	35.7	33.7	29.2	34.0	22.5	32.0	29.9	31.1	32.0
E	31.4	32.0	36.6	33.9	30.8	33.3	22.9	32.0	25.6	30.9	31.8

* gemiddelde over alle beschikbare cijfers

** gemiddelde exclusief Soll en Berg

Tabel 13. Verkleuring snijvlak na bewaring

bedrijf	Leeu	Tas	Geur	Gem.
ras				
A	*	7.0	5.5	6.3
B	*	7.5	6.5	7.0
C	*	7.0	5.0	6.0
D	*	7.0	6.0	6.5
E	*	7.5	5.5	6.5

Tabel 14. Waardering rot na bewaring

bedrijf	Leeu	Tas	Geur	Gem.
ras				
A	4.6	4.7	3.4	4.2
B	4.8	4.3	4.1	4.4
C	4.7	5.0	3.8	4.5
D	4.1	4.2	3.5	3.9
E	4.5	4.9	4.3	4.6

Tabel 15. Nitraatgehalte in ppm produkt

bedrijf	Bred	Tas	Meer	Geur	1993		1992		Gem. 1 ^e +2 ^e
					Gem. 2 ^e	Rel. 2 ^e	Gem. 1 ^e	Rel. 1 ^e	
ras									
A	2760	2938	3060	2381	2785	98	2880	99	99
B	2653	3095	2760	2452	2740	97	2750	94	96
C	3195	3024	2917	2515	2913	103	3015	103	103
D	2876	3083	2601	2508	2767	98	2900	99	99
E	3031	3172	3051	2531	2946	104	3050	105	105

Tabel 16. Samenvatting van de gemaakte opmerkingen per ras

A	rand (18x), randje (13x), veel rand (8x), topje (4x), groot snijvlak (4x), erg veel rand (2x>), schot (2x), dikke nerf (2x), had al vroeg rand, te rijp, tulpig, oud blad, te donker, terugvouwend onderblad, te hoog/smal, wat smal, glimmend blad, grove nerf, veel te los.
B	rand (16x), zacht (4x), veel rand (2x), ongelijk (2x), te lichte kleur (2x), slechts rand (2x), glazig, wat klein, wat droogrand, iets rand dikke nerf, mineervlieg, slecht, smetplek, rand rond meetbox, vulling wisselend, klein snijvlak, fijn nerf, niet homogeen.
C	iets rand (9x), rand (5x), veel rand (3x), wat klein (3x), ongelijk (3x), veel afval (2x), dikke nerf (2x), erg veel rand, enkel rand, grof v. onderen, gebobbeld blad, geschouderd, groot snijvlak, glazig onderblad, weinig omvang, slecht.
D	iets rand (9x), rand (6x), wat geschouderd (5x), vrij dikke nerf (3x), topje (2x), groot snijvlak (2x), gebobbeld blad, veel geel blad, veel rand, niet uniform, licht randje, droograndje, mooi, vlekkerig, te gevuld, enkel rand.
E	rand (13x), donker (5x), iets rand (3x), niet uniform (2x), mineer vlieg (2x), iets glazig, randje, rommelig hart, snijdt makkelijk, veel rand, dikke nerf, kropperig, ongelijk, groot snijvlak, kropperig, i.v.m. kleur.

Naaldwijk, juni 1993

R-J v/der Heijden

H. Douma

R. Elgersma

J. v. Uffelen

PROEFOPZET

In de voorjaarsteelt botersla van 1993, éénjarig onderzoek, werden 6 nieuwe rassen, afkomstig van 3 veredelingsbedrijven, getoetst op hun praktische waarde voor de teelt van bij "normaal" gewicht geoogste sla.

Als vergelijkingsrassen zijn Flora en Norden aan de serie toegevoegd.

De proeven lagen op de volgende proefplaatsen:

R.O.C. Breda	(3-voud) (Roc)
W. Solleveld, De Lier	(2-voud) (Sol)
A. Tas, Nootdorp	(2-voud) (Tas)
Gebr. v.d. Berg, Maasland	(2-voud) (Ber)
J. Leeuwenburg, Barendrecht	(2-voud) (Lee)
A. v.d. Meer, s-Gravenzande	(2-voud) (Mee)
H. Geurts, Velden (L.)	(2-voud) (Geu)

Tabel 1: Proef- en proefveldgegevens

	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu
Zaaidatum	09-11	09-11	11-11	18-11	12-11	22-12	22-12
Plantdatum	11-01	06-01	wk 1	11-01	15-01	10-02	20-02
Oogstdatum	16-03	17-03	18-03	23-03	25-3	06-04	13-04
Aantal planten/m ²	20	21,4	21	?	18,1	21,3	20,8
Aantal beoordelaars	9	3	8	4	6	6	6

Tabel 2a: Witpatroon van de in de proef opgenomen rassen

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Code																
D	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	+	-	+	-	+
E	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	+	+	+	+
F	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	-	-	-	+
G	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	-	-	-	-
H	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	+	-	-	-	+
J	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	+	-	-	-	+
K	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	-	-	-	+
L	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	+	+	+	+

- = onvatbaar voor het betreffende fysio

+ = vatbaar voor het betreffende fysio

. = resistentie onbekend

WAARNEMINGEN

De waarnemingen op de bedrijven van A. Tas, J. Leeuwenburg, H. Geurts en het R.O.C. in Breda zijn uitgevoerd door vertegenwoordigers van de deelnemende zaad-bedrijven, de tuinders, de N.A.K.G., het C.B.T., de gewasspecialist van het PTG, de voorlichtingsdienst en de medewerkers van het gebruikswaardeonderzoek (beoordelingscommissie). Op de overige proefplaatsen is door de regionale werk-groep en medewerkers van het gebruikswaardeonderzoek beoordeeld.

In het oogstbare stadium werden cijfers gegeven voor de volgende gewaseigenschappen:

- omvang
- bladkleur
- kropvulling
- sluiting bovenkant
- aanslag
- geel blad
- graterigheid
- gebruikswaarde

De cijfers werden vaak ondersteund door opmerkingen. Op alle proefplaatsen werd het 100-kropgewicht per parallel bepaald. Op 4 bedrijven (9 parallellen) werd het nitraatgehalte bepaald. In de tabel met nitraatgehalten is ook een kolom opgenomen met het gemiddelde nitraatgehalte, absoluut en relatief.

De houdbaarheid werd bepaald aan de hand van de botersla van 3 bedrijven (6 parallellen).

De resultaten staan in de tabellen 3 t/m 15.

TOELICHTING BIJ DE TABELLEN

Betekenis der cijfers:

a) bij de beoordeling in het oogstbare stadium:

omvang	hoger cijfer =	grotere omvang
bladkleur	hoger cijfer =	lichtere (blondere) kleur
hartvulling	hoger cijfer =	betere hartvulling
sluiting bovenkant	hoger cijfer =	meer gesloten bovenkant
aanslag	hoger cijfer =	minder aanslag
geel blad	hoger cijfer =	minder geel blad
graterigheid	hoger cijfer =	minder graterig
gebruikswaarde	hoger cijfer =	hogere gebruikswaarde

b) bij de houdbaarheidsproeven:

verkleuring snijvlak na bewaring	hoger cijfer =	minder verkleuring.
waardering rot na bewaring	hoger cijfer =	minder rot.

c) algemeen:

- gem. = gemiddelde van de rassen
 * = geen bepalingen gedaan.
 rel. = relatieve waarde, met het proefgemiddelde = 100

Tabel 2b: Codes, namen en veldnummers van de in de proef opgenomen rassen.

		Roc			Sol		Tas		Ber		Lee		Mee		Geu	
		I	II	III	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
D	Flora (st)	2	17	39	5	17	2	15	10	15	5	17	10	22	6	17
E	Norden(st)	8	26	32	4	20	1	19	6	19	4	20	3	13	9	14
F	E 6710	10	18	34	11	13	9	16	5	12	11	13	7	14	5	22
G	E 6598	7	25	36	6	16	3	12	7	16	6	16	2	20	1	20
H	LM 2936	1	16	35	9	14	7	14	9	13	9	14	8	21	3	19
J	LM 3113	9	20	33	2	22	11	18	11	18	2	22	9	18	4	18
K	S 2150	11	19	28	10	15	8	17	2	14	10	15	1	19	10	16
L	S 2162	3	23	27	3	21	10	21	8	21	3	21	4	15	2	15

Tabel 3: Omvang

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	6.9	6.8	6.9	7.0	6.8	6.8	6.8	6.9
E	6.9	7.3	6.9	6.8	7.1	6.6	6.3	6.8
F	6.9	7.0	6.8	6.7	6.9	6.6	5.8	6.7
G	7.0	6.8	6.9	6.8	6.9	7.0	7.2	6.9
H	6.5	7.5	6.4	7.5	6.4	6.8	6.3	6.8
J	7.5	7.0	6.9	7.2	7.2	7.0	7.1	7.1
K	6.6	7.8	6.7	6.8	6.8	6.8	7.4	7.0
L	6.4	7.3	6.4	6.5	7.0	6.9	6.9	6.8

Tabel 4: Bladkleur

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	7.1	7.7	7.0	7.4	7.5	7.3	6.9	7.3
E	5.8	6.8	5.7	7.1	6.2	5.8	5.8	6.1
F	5.9	7.0	5.6	6.7	6.3	5.8	5.7	6.1
G	7.1	7.0	6.6	7.2	7.0	6.9	6.8	6.9
H	5.7	6.5	5.4	6.9	6.2	5.8	5.8	6.0
J	7.0	6.5	6.8	6.9	6.8	6.9	6.9	6.8
K	6.7	7.2	6.8	6.8	7.2	6.5	7.0	6.9
L	7.2	8.0	7.3	7.6	7.5	7.1	7.4	7.4

Tabel 5: Hartvulling

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	7.1	7.7	7.0	7.0	7.6	6.8	7.2	7.2
E	7.3	7.5	7.3	6.5	7.6	6.9	7.3	7.2
F	7.3	7.5	7.1	7.0	7.1	6.7	7.1	7.1
G	7.2	7.3	7.1	6.4	7.4	7.1	7.9	7.2
H	6.4	7.0	6.1	6.5	6.7	6.5	7.2	6.6
J	6.6	7.3	5.9	6.8	7.0	6.6	6.9	6.7
K	5.9	6.7	5.6	6.6	6.5	6.3	6.6	6.3
L	6.2	6.8	6.1	6.1	7.3	6.6	6.8	6.6

Tabel 6: Sluiting bovenkant

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	7.0	7.7	6.7	7.3	7.2	6.3	6.8	7.0
E	7.0	7.5	6.8	6.5	7.3	6.1	7.0	6.9
F	7.0	7.0	6.8	6.8	6.3	5.9	6.7	6.6
G	7.2	7.2	7.0	6.4	7.3	6.8	7.7	7.1
H	6.1	7.0	5.8	6.3	6.3	6.1	6.6	6.3
J	6.7	7.3	5.9	6.9	6.6	6.3	6.4	6.6
K	6.1	6.8	5.8	6.6	6.3	6.1	6.3	6.3
L	5.8	6.8	5.8	6.3	6.5	6.1	5.9	6.2

Tabel 7: Aanslag

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	6.7	8.0	7.0	7.6	7.1	6.3	7.0	7.1
E	7.0	8.0	7.1	7.0	6.8	6.8	6.3	7.0
F	6.4	8.0	6.4	7.5	7.3	6.5	5.9	6.9
G	6.9	8.0	7.1	7.3	7.3	6.8	7.3	7.2
H	7.5	8.0	7.6	7.5	7.3	6.3	7.4	7.4
J	7.2	8.0	7.6	7.6	7.7	6.8	6.7	7.4
K	6.7	8.0	7.1	7.1	7.2	6.8	6.5	7.1
L	7.2	8.0	6.3	7.5	7.4	6.1	6.8	7.0

Tabel 8: Geel blad

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	6.0	7.8	6.8	7.1	6.6	5.7	6.9	6.7
E	6.5	8.0	7.4	7.1	6.7	5.8	6.7	6.9
F	6.1	8.0	6.8	7.0	6.7	5.1	6.4	6.6
G	5.8	7.7	7.0	7.1	6.6	5.8	7.1	6.7
H	6.4	8.0	7.1	7.1	6.5	5.9	6.9	6.8
J	6.1	8.0	7.3	6.9	7.2	5.5	6.0	6.7
K	6.1	7.8	7.1	7.0	6.7	5.7	6.6	6.7
L	6.1	7.7	6.9	7.4	6.7	5.5	6.8	6.7

Tabel 9: Graterigheid

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	6.1	8.0	6.9	7.8	6.8	6.8	7.1	7.1
E	6.8	8.0	7.1	7.6	7.0	6.8	7.3	7.2
F	6.3	8.0	7.1	7.6	7.3	6.7	6.8	7.1
G	6.6	8.0	7.1	7.6	6.9	6.9	7.2	7.2
H	6.4	8.0	6.8	7.6	7.3	6.9	6.8	7.1
J	5.9	7.8	6.4	7.8	7.0	6.6	6.6	6.9
K	6.4	8.0	6.6	7.8	7.3	6.5	6.5	7.0
L	6.3	8.0	6.9	7.5	6.9	6.9	6.9	7.1

Tabel 10: Gebruikswaarde

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	6.1	7.5	6.6	7.1	6.8	5.5	6.6	6.6
E	6.7	7.3	6.8	6.5	6.8	5.2	5.9	6.5
F	6.3	6.5	6.5	6.9	6.8	4.9	5.3	6.2
G	6.3	7.2	6.6	6.5	6.6	4.6	6.2	6.3
H	6.1	7.3	5.7	6.9	5.9	6.3	6.3	6.4
J	6.0	7.3	5.8	7.0	6.8	6.5	6.2	6.5
K	5.8	7.0	5.8	6.6	6.4	5.8	6.5	6.3
L	5.5	7.3	5.9	6.6	6.8	4.0	5.6	6.0

Tabel 11: Netto kropgewicht in kg/100 stuks

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	31.3	34.0	29.2	22.5	33.7	29.9	32.0	30.4
E	31.4	33.3	30.8	22.9	33.9	25.6	32.0	30.0
F	31.2	32.7	29.2	24.0	34.2	26.7	31.5	29.9
G	33.0	31.5	29.0	20.0	33.6	28.2	33.2	29.8
H	33.3	35.6	30.9	25.0	35.7	31.2	37.5	32.7
J	31.6	35.6	28.0	22.7	35.4	28.9	32.7	30.7
K	27.5	33.5	26.1	21.7	31.0	29.2	30.3	28.5
L	28.3	32.7	24.7	20.0	30.3	26.1	29.5	27.4

Tabel 12: verkleuring snijvlak na bewaring

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	*	*	7.0	*	*	*	6.0	6.5
E	*	*	7.5	*	*	*	5.5	6.5
F	*	*	7.0	*	*	*	5.0	6.0
G	*	*	7.0	*	*	*	6.0	6.5
H	*	*	7.5	*	*	*	5.5	6.5
J	*	*	7.0	*	*	*	6.0	6.5
K	*	*	7.0	*	*	*	5.5	6.3
L	*	*	6.0	*	*	*	6.0	6.0

Tabel 13: Waardering rot na bewaring

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	*	*	4.2	*	4.1	*	3.5	3.9
E	*	*	4.9	*	4.5	*	4.3	4.6
F	*	*	4.8	*	4.9	*	3.3	4.3
G	*	*	4.8	*	4.9	*	4.1	4.6
H	*	*	4.9	*	4.8	*	3.8	4.5
J	*	*	5.0	*	4.7	*	4.2	4.6
K	*	*	4.7	*	4.8	*	3.4	4.3
L	*	*	4.3	*	4.9	*	3.6	4.3

Tabel 14: Nitraatgehalte in ppm

bedrijf	Roc	Sol	Tas	Ber	Lee	Mee	Geu	gem
ras								
D	2876	*	3083	*	*	2601	2508	2767
E	3031	*	3172	*	*	3051	2531	2946
F	2981	*	3185	*	*	3143	2542	2963
G	3017	*	3066	*	*	2948	2485	2879
H	2888	*	3254	*	*	2618	2881	2910
J	2912	*	3162	*	*	2435	2330	2710
K	2627	*	2728	*	*	2705	2467	2632
L	2798	*	2739	*	*	2573	2083	2548

Tabel 15: Samenvatting van de gemaakte opmerkingen.

- D groot snijvlak (2x), niet uniform, zacht, grove nerven, smalle broek, vlekkelig, glazig onderblad, vrij dikke nerf (3x), wat geschouderd (2x), gebobbelad blad, veel geel blad, veel rand, rand (5x), iets rand (6x), topje.
- E ongelijk, niet uniform, groot snijvlak, rommelig hart, snijdt makkelijk, dikke nerf, kropperig, veel rand, rand (10x), iets rand (2x), iets glazig.
- F zacht, iets te graterig (3x), smet, wisselende sluiting, niet uniform, te donker (2x), dikke nerf (2x), te klein, glazig, rand (12x), iets rand, toprandje.
- G sterke veroudering, te dunbladig, grof van onderen, zeer groot snijvlak, grof snijvlak (3x), wat dikke nerf (3x), klein snijvlak, iets droogrand, toprand, veel rand (8x), rand (10x), iets rand (8x).
- H traag (2x), diepe pit, te gewelfd, stug blad (4x), wat hoog (2x), onderkant grof (3x), grove/dikke nerf (3x), wat dikke nerf (2x), geschouderd (2x), snijdt moeilijk, iets te donker (2x), veel afval, iets rand (6x).
- J traag, los, te geel, dof blad, vlekkelig, rare kleur, rommelig, dikke nerf (7x), wat dikke nerf, grof snijvlak, stug (2x), leerachtig blad, geschouderd, te graterig, te gewelfd, nauwelijks rand (5x), goud randje.
- K traag(2x), te los(2x), grof snijvlak, grof, dikke nerf, graterig (2x), rand (4x), iets rand (7x).
- L iets traag(2x), zacht(2x), te dunbladig, glimmend blad (2x), grove nerf, fijne nerf, grof snijvlak (6x), puntkont, snijdt makkelijk, ongelijk, wisselende sluiting, erg veel rand (3x), veel rand (4x), rand (9x), iets rand (7x).